

6.	P	GOSPODOVO RAZGLAŠENJE	Otoče	17.30	po namenu
7.	T	Rajmund, duhovnik	Kamna Gorica	17.30	† Janija Muleja, obl.
8.	S	Severin, opat			maše v fari ne bo
9.	Č	Julijan, mučenec	Dobrava	17.30	†† Jožeta in Lojzko Ažman
10.	P	Gregor Niški, škof			maše v fari ne bo
11.	S	Pavlin Oglejski, škof	Dobrava	17.00	za farane
12.	N	JEZUSOV KRST	Kamna Gorica	8.00	† Jožefo Očko
13.	P	Veronika, devica			maše v fari ne bo
14.	T	Oton, redovnik			maše v fari ne bo
15.	S	Ida, mučenka	Kamna Gorica	17.30	† Danico Mulej, 30. dan
16.	Č	Marcel, papež	Dobrava	17.30	po namenu
17.	P	Anton, puščavnik	Otoče	17.30	po namenu
18.	S	Marjeta Ogrska, red.	Kamna Gorica	17.00	po namenu, začetek molitvene osmine za edinost kristjanov
19.	N	ANTONOVA NEDELJA	Otoče	8.00	po namenu

PRIPOROČAM SE ZA MAŠNE NAMENE.

Začeli smo sveto leto, jubilejno leto 2025 obletnico Jezusovega rojstva. Papež Frančišek je v buli o napovedi svetega leta povedal: »Vsi upajo. V srcu vsakega človeka živi upanje kot želja in pričakovanje dobrega, kljub temu da ne ve, kaj se bo zgodilo jutri. Nepredvidljivost prihodnosti včasih poraja nasprotujoče si občutke. Od zaupanja do strahu, od vedrine do pobitosti, od prepričanja do dvoma. Pogosto srečamo obupane ljudi, ki dvomijo glede prihodnosti in so črnogledi, kot da jim nič ne more ponuditi sreče. Naj bo sveto leto za vse priložnost poživiti upanje.

Izdala župnija Kamna Gorica. Odgovarja: Marko Avsenik, žup. upravitelj.

El. naslov: marko.avsenik@rkc.si Telefon: 041 614 964

ŽUPNIJSKI LIST

ŽUPNIJE KAMNA GORICA

Letnik 3. Št. 1. (od 5. 1. do 19. 1. 2025)

Papeška biblična komisija: ČLOVEK, NAREJEN IZ ZEMLJE

Pripoved iz **Prve Mojzesove knjige** s peščico potez spregovori o nekaterih odločilnih človekovih elementih. Naravo teh elementov je nato z velikim bogastvom izrazov in podob tematiziralo svetopisemsko izročilo. V ozadju pa je vendar ideja, da je človek skrivnost, presenetljiv čudež (Ps 71,7; 139,14-15) in torej predmet neprekinjenega razmišljujočega raziskovanja prav zato, ker združuje nasprotujoče si in paradoksalne lastnosti. Človek, Božja podoba (1 Mz 1,26-27), postavljen kot gospodar v edenski vrt (1 Mz 2,9.15), je dejansko tudi prah, saj je vzet iz zemlje in mu je usojeno, da e bo v njo tudi vrnil (1 Mz 2,7; 3,19). Človek je »meso«, torej je krhek in minljiv (1 Mz 6,3; Iz 40,6; Jer 17,5; Ps 56,5; 78,38-39; Sir 17,1.17-18), a kljub temu gospoduje nad drugimi živimi bitji. Privilegirano ustvarjeno bitje, za katero je določeno, da si bo podvrglo zemljo (1 Mz 1,26-28), je nosilec življenja, ki je stalno ogroženo. Človek je namreč strukturno soočen s smrtjo. Sveto pismo zelo obsežno pričuje o tem.

IZKUŠNJA ČLOVEKOVE MINLJIVOSTI

Drama človekove minljivosti najbolj pojasnjuje **modrostno izročilo** (Sir 40,1-11; 41,10). V tej literaturi se namreč oblikujejo misli in občutja, ki jih človek izraža, izhajajoč iz svoje konkretne zemeljske izkušnje.

Glede tega je posebej pomenljiva **Jobova knjiga**, v kateri je protagonist človek, ki je tipičen predstavnik ljudi, ki se soočajo z vprašanjem smisla življenja, ki je polno trpljenja. Job je zunaj prostorskih in časovnih koordinat (rečeno je samo, da je iz Uza). Je vzorčni lik, v katerem se lahko prepozna vsak človek. Prizadene ga presunljiva vrsta nesreč, v katerih je oropan vseh svojih dobrin, otrok in na koncu še zdravja, kar ga pripelje na prag smrti. V teh okoliščinah Job prične s svojo tožbo in s svojim sporom z Bogom, pri čemer zavrne usodo, ki mu je namenjena. Želi si, da se ne bi nikoli rodil ali da bi že užival mir v Šeolu (Job 3,11-16; 10,18). Job trdi, da je življenje zaznamovano s skrbjo in bolečino (Job 3,24-26; 7,1-3; 14,1-2; prim. tudi Sir 40,1-8) in končno s smrtjo (Job 7,6-10).

Dejansko resnični problem človeka je, da je edino bitje, ki je zmožno žalostno dojeti svojo lastno nestalnost. Job se spopada s to resničnostjo, se bori proti njej, jo mojstrsko opredeli kot »kralja groze« (Job 18,14) in o njej razpravlja. V svojih dialogih s tremi prijatelji se vedno znova pojavlja tesnobno videnje človeka kot umrljivega, kratkotrajnega in minljivega bitja. V knjigi so uporabljene različne prisposode, ki izrazijo to

stvarnost; človekovo življenje je kot *dih* (Job 7,7.16), kot *cvetlica*, ki obstaja le kratek čas (Job 14,1-2), kot *senca*, ki beži (Job 8,9; 14,2); *ustvarjeno bitje*, ki je *oblikovano iz gline* in mu je usojen prah (Job 10,9), človek gre proti smrti kot oblak, ki izgine (Job 7,9), ker so *njegovi dnevi »hitrejši kot tekač*, bežijo, nič dobrega ne vidijo; *drsijo mimo kakor čolni iz trstja, kakor orel, ki plane na plen*« (Job 9,25-26), so *hitrejši kot tkalski čolničnik*, ki se premika po tekstilni osnovi in minejo brez upanja (Job 7,6). Trpljenje, ki je predhodnik smrti, prisili človeka, da se sooči z lastno nestalnostjo. Potem, ko slehernemu odvzame vse prazne upe, ga postavi pred usodo, ki je strukturno zaznamovana s koncem. Čeprav je versko izročilo trdilo, da Bog šibo uporablja kot orodje poboljšanja (Prg 3,11-12; Job 5,17-18; 33,19; Heb 12,7-11; Raz 3,19), in tako nakazovalo, da ima bolečina lahko dobrodejen namen (Prg 13,24; 22,15; 23,13-14; 29,15), pa ostaja občutek, da je smrt v nasprotju s pozitivnimi pedagoškimi nameni (Job 14,7-10; 17,15-16).

Tudi za **Pridigarja** je smrt velika uganka, je resničnost, za katero se zdi, da vsako stvar naredi nesmiselno: »*Nečimrnost čez nečimrnost, vse je nečimrnost*« je refren te knjige (Prd 1,2.14; 2,1.11 itd.). Vse se zdi nekoristno, ker vsi enako umrejo (pred 3,18-20) oziroma že umirajo, saj človeško življenje ni nič drugega kot pot k smrti (Prd 1,4; 6,3-6; 9,10; 12,5). Če povzamemo: »*Vse je nastalo iz prahu in vse se vrača v prah*« (Prd 3,20, prim tudi Sir 17,1-4; 40,11; 41,10) in na rajne ne bo ostal noben spomin (Prd 1,11; 2,16). Če se človek, kljub izkušnji številnih in izvirnih izrazov življenjske moči, dejansko približuje smrti, potem izgine vsaka razlika z drugimi bitji, svet postane nesmiseln; modrost in dolgo življenje ni ne koristita, saj je ista usoda že neizogibno zaznamovala vsako bitje (Prd 2,15-15; 3,19; 8,10.14; 9,2). Modrec vabi, naj s preprostostjo in hvaležnostjo sprejmemo minljive radosti življenja, ki je zaznamovano s kratkotrajnostjo (Prd 2,24; 3,12-13.22; 5,17; 8,15; prim tudi Sir 14,14), čeprav tudi to človeškemu času ne odvzame notranje tragike. Poetična prefinjenost, s katero je v zadnjem poglavju Pridigarja opisan konec človeškega življenja, ne odstrani grenkobe, ki jo prinaša zavedanje smrtnosti (Sir 41,1). Podobe sicer odražajo redko lepoto, a so prekrute z globoko melanholijo:

*Spominjaj se Stvarnika v dnevih svoje mladosti,
preden pridejo hudi dnevi /.../,
preden se ne pretrga srebrna vrvica in razbije zlata oljenica ,
se raztrešči vrč pri studentu in črpalno kolo pade zlomljeno v vodnjak.
Prah se povrne v zemljo, kakor je bil,
Duh pa se vrne k Bogu, ki ga je dal« (Prd 12,1.6-7).*

S smrtjo tišina vdre v vsako stvar. Seveda je Božja sodba tista, ki loči med hudobnimi in pravičnimi (Prd 3,17; 11,9; 12,14), in knjiga uči, da mora človek živeti v Gospodovem strahu (Prd 3,14; 5,6; 7,18; 8,12-13; 12,13; prim tudi Prg 14,26-27), a zdi se, da ima smrt, ki spremlja pot človeškega življenja, moč, da vse naredi prazno.

Kljub temu modrostno izročilo pravi tudi, da smrt ne bo imela zadnje besede. Groza, ki jo človek izkuša zaradi neizprosne konca, dejansko razodeva, da je človek ustvarjen za življenje. Modrec, ki se sprašuje o smislu obstoja, vendarle odkrije, da je

človeku usojena nesmrtnost. V knjigi **Modrosti**, ki je zadnji prispevek starozaveznega razmišljujočega izročila, je ta svetla prihodnost upanja za pravičnega izrecno oznanjena. Avtor se zateče k literarni fikciji in se predstavi kot modri kralj Salomon ter govori o svoji resničnosti ustvarjenega bitja z izrazi, ki so posebej prepričljivi:

»Tudi jaz sem umrljiv človek, enak vsem, potomec prvega človeka, zgnetenega iz prsti; v materinem telesu sem bil oblikovan v meso /.../. Tudi jaz sem, ko sem bil rojen, dihnil skupen zrak in padel na zemljo, kjer vsi enako trpimo; kakor vsi, sem tudi jaz izjokal prvi glas /.../; eden je za vse vstop v življenje in enak izstop« (Mdr 7,1.3.6).

Toda za razliko od nespametnih, ki se pod pretvezo kratkosti življenja prepustijo lahkomišelnemu uživanju »dobrin, ki so na voljo«, ne da bi spoštovali uboge in pravične (Mdr 2,1-2; prim tudi Ps 73,3-12), resnično moder človek ve, da je deležen nesmrtnih usod (Mdr 3,4; 4,1; 8,13.17; 15,3). Zares, čeprav brezbožni pravičnega preganjajo in ga obsodijo na sramotno in bolečo smrt (Mdr 2,19-20) in čeprav umre prezgodaj (Mdr 4,7), pa ga Bog, ki je najvišji »*ljubitelj življenja*« (Mdr 11,26), dejansko varuje v svojih rokah (Mdr 3,1). V tem je odprt za večnost:

»Toda Bog je ustvaril človeka za nepropadljivost in ga naredil kot podobo lastne narave. Smrt je stopila v svet po hudičevi nevoščljivosti, izkusijo pa jo tisti, ki ji pripadajo. Duše pravičnih pa so v Božjih rokah in nobeno trpljenje jih ne bo doletelo /.../. Čeprav se ljudem zdi, da so bili kaznovani, je bilo vendar njihovo upanje prežeto z nesmrtnostjo« (Mdr 2,23-3,1.4).

Že v Jobovi drami se je odprla špranja, skozi katero je bilo mogoče videti odgovor na veliko vprašanje o trpljenju pravičnega in o smrti. Ko namreč na koncu knjige (Job 38-41) Bog svojemu grajavcu predstavi podobo izvora vseh stvari, se pred Jobovimi očmi razpne tolažec pogled na ustvarjeni svet, v katerem biva človek in kjer se izraža tista eksplozija življenja, ki lahko izvira samo iz vsemogočnega in modrega Boga (Job 42,2-3). Trpeči posameznik tako lahko izstopi iz temine tesnobe in se spravi z življenjem, kljub temu da je zaznamovano s smrtjo. Ko prizna svojo majhnost (Job 40,4), se lahko pokaže veličina človeka, ki je Božji sogovornik. Ko človek, ki je kot bežen dih in kratkotrajna, enodnevna cvetlica, dejansko sprejme lastno končnost, ko je ne dojema več kot groznjo, ampak kot kraj resnice in odnosa, takrat se lahko prepozna kot človek in prepozna Boga kot Boga (Job 42,5: »*S sluhom ušesa sem slišal o tebi, a zdaj te je videlo moje oko*«). Pridigar to pove bolj ponižno: »*Bog je namreč v nebesih, ti pa si na zemlji*« (Prd 5,1), a ta trditev implicitno vključuje seme upanja, ker ima nebeški Bog »oblast nad življenjem in smrtjo. On vodi dol do vrat podzemlja in pripelje nazaj gor« (Mdr 16,13; prim. tudi 5 Mz 32,39; 1 Sam 2,6; 2 Kr 5,7; Tob 13,2); »*Saj Bog ni naredil smrti, niti se ne veseli propada živega. Vse je namreč ustvaril za bivanje. Rodovi tega sveta so zaznamovani z odrešenjem, v njih ni uničujočega strupa in podzemlje nima oblasti na zemlji*« (Mdr 1,13-14).